

Pentru Onoare! Pentru Patrie! Pentru Tricolor!

Nr. 11 (681)
2021

OASTEA MOLDOVEI

PUBlicație EDITATĂ DE MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

oasteamoldovei@army.md

Parlamentul Republicii Moldova
a aprobat decizia de a detașa
un contingent format din 20 de militari
în cadrul Forței interimare a Națiunilor
Unite în Liban (UNIFIL)

**UNIFIL-
NOUA FILĂ
ÎN ISTORIA
PACIFICATORILOR
MOLDOVENI**

ȘIR

■ OFICIAL

5

ARMATA NAȚIONALĂ SPOREȘTE CAPACITATEA DE TESTĂRI CHIMICE A MUNIȚIILOR

Armata Națională a recepționat un lot de echipament specializat de laborator analiză și testări, oferit de Misiunea OSCE în Republica Moldova și Austria, în cadrul unei ceremonii oficiale organizate la Centrul de Armament și Muniții al Armatei Naționale.

■ COOPERARE

6

COMANDANTUL ARMATEI NAȚIONALE ÎN VIZITĂ OFICIALĂ LA BUCUREȘTI

Șeful Marelui Stat Major, comandantul Armatei Naționale, colonel Eduard Ohladciuc s-a întâlnit joi, 2 decembrie, la București cu ministrul Apărării Naționale Vasile Dîncu și omologul său român, general Daniel Petrescu, șeful Statului Major al Apărării.

7

SECURITATEA NAȚIONALĂ – SUBIECT DE ANALIZĂ PENTRU EXPERȚI

La sfârșitul lui noiembrie, s-a desfășurat cea de-a 18-a conferință, dedicată provocărilor actuale la adresa securității naționale, organizată de Centrul European pentru Studii de Securitate „George C. Marshall”, în colaborare cu Ministerul Apărării, Agenția pentru Știință și Memorie Militară și Asociația „George C. Marshall” — Republica Moldova.

■ INTEROPERABILITATE

8

UNIFIL NOUA FILĂ ÎN ISTORIA PACIFICATORILOR MOLDOVENI

Parlamentul Republicii Moldova a aprobat decizia de a detașa un contingent format din 20 de militari în cadrul Forței intermare a Națiunilor Unite în Liban (UNIFIL). Pacificatorii noștri vor executa misiuni de securitate și pază a obiectivelor, precum și de patrulare în aria de responsabilitate. Aceștia vor activa în componența contingentului italian, alături de militari din Serbia și Armenia.

Șef Centrul mass-media militară
locotenent-colonel Sergiu LECA,
tel. 022-252-252

locțiitor-șef Centrul mass-media militară
locotenent-colonel Viorel GLAVA

Echipa redacțională:

căpitan Dmitrii VOSIMERIC
locotenent Gheorghe GURĂU
plutonier adjutant Vitali IOVU
Steluța MOSCALCIUC
Kateryna RUSSU
Ion VULPE

oasteamoldovei@army.md
tel.: 022-252-045, 022-252-047

Secția TV/Radio:

locotenent Ludmila SOLOMON
locotenent Mihail ȘAMBRA
ladatorie@army.md
scutulpatriei@army.md
tel. 022-252-019

■ VIAȚA MILITARĂ

10 REFLECȚII
LA SFÂRȘIT DE AN

18 MILITAR LA SINGULAR
Interviu cu colonel Sergiu Voinu, șef Agenției asigurare resurse și administrare patrimoniu a Ministerului Apărării

22 30 DE CURIOSITĂȚI
DESPRE ARMATA NAȚIONALĂ

■ PODURI MILITARE

16 GLIE ÎN MILITĂRIE
Ce avem de această dată? - o GLIE, mai exact Grecia, Lituania, Italia și Estonia, pe care le luăm în seamă prin prisma zilelor armatei, marcate în luna noiembrie.

■ HOBBY

24 BUCIUMUL CHEMĂRII ZBUCIUMATE
Nicole Tihon din satul Neculăieuca, r-l Orhei e unicul creator de buciume din Moldova și un specialist căutat în România.
Povestea celor peste 300 de buciume cu autograful autorului a început după anii de armată.

Secția rețele socializare:
locotenent Irina ȚURCAN
Liuba VICOL
tel. 022-252-021

Materialele publicate
de „OASTEĂ MOLDOVEI” reflectă
opinia autorilor care s-ar putea
să nu exprime poziția redacției.
Reluările din „OASTEĂ MOLDOVEI”
trebuie să conțină trimerile la sursă.
„Oastea Moldovei” (Revistă)-
ISSN 1857-3703

Centrul mass-media militară
or. Chișinău,
șoseaua Hîncești, 84

ÎS FEP „Tipografia Centrală”
Adresa: mun. Chișinău, str. Florilor, 1
Tel.: 078879915,
e-mail: tipog77@mail.ru

ARMATA NAȚIONALĂ SPOREȘTE CAPACITATEA DE TESTĂRI CHIMICE A MUNIȚIILOR

Armata Națională a recepționat un lot de echipament specializat de laborator analiză și testări, oferit de Misiunea OSCE în Republica Moldova și Austria, în cadrul unei ceremonii oficiale organizate la Centrul de Armament și Muniții al Armatei Naționale.

La eveniment au participat ministrul Apărării Anatolie Nosatii, șeful Misiunii OSCE în Republica Moldova, Claus Neukirch și ambasadoarea Austriei în țara noastră, Stella Avallone.

Donația cuprinde echipament specializat de testări chimice, echipament administrativ, mobilier, dar și lucrări de reparație capitală a încăperilor prevăzute pentru laborator.

Ministrul Anatolie Nosatii a mulțumit reprezentanților misiunii OSCE în Republica Moldova și Austriei pentru asistența oferită în cadrul diverselor proiecte în domeniul securității fizice și managementului stocurilor de armament și muniții, menționând că bunurile materiale și echipamentul specializat de laborator donate va fi de mare ajutor specialiștilor care activează în domeniu, dar, în același timp, va avea un rol considerabil la siguranța populației civile și protejarea mediului ambiant. „Totodată, această activitate este un prilej de a readuce în vizorul comunității naționale și internaționale eforturile Ministerului Apărării de a reduce riscul de explozie necontrolată la locurile de păstrare a munițiilor. Echipamentele speciale pe care le recepționăm, la fel ca și instruirea oferită în acest domeniu militarilor moldoveni,

reprezintă încă un pas important în relațiile de colaborare pe care le avem cu Misiunea OSCE în Republica Moldova, partenerii din Austria și alți parteneri externi”, a declarat ministrul Apărării.

Donația are loc în cadrul proiectelor demarate conform Planului de acțiuni al Armatei Naționale pentru 2020-2024 în domeniul securității fizice și managementului stocurilor de arme mici, armament ușor și muniții convenționale și este destinată Centrului de Armament și Muniții al Armatei Naționale. Echipamentul specializat de laborator are capacitatea de cercetare în domeniul testării stabilității pulberilor și mijloacelor pirotehnice.

De notat că cooperarea Armatei Naționale cu Misiunea OSCE în RM în domeniul securității fizice și managementului stocurilor de armament și muniții se realizează în baza Memorandumului de înțelegere între Ministerul Apărării al Republicii Moldova și Misiunea OSCE în Republica Moldova cu privire la punerea în practică a Programului complex în domeniul armelor de calibru mic și armament ușor și al armamentului convențional în Republica Moldova, semnat la 28 octombrie 2010.

Foto: www.mapn.ro

COMANDANTUL ARMATEI NAȚIONALE ÎN VIZITĂ OFICIALĂ LA BUCUREȘTI

Șeful Marelui Stat Major, comandantul Armatei Naționale, colonel Eduard Ohladciuc s-a întâlnit joi, 2 decembrie, la București cu ministrul Apărării Naționale Vasile Dîncu și omologul său român, general Daniel Petrescu, șeful Statului Major al Apărării.

Cu această ocazie, colonelul Ohladciuc a transmis din partea ministrului Apărării Anatolie Nosatii felicitări ministrului Dîncu cu prilejul numirii în funcție.

În cadrul întrevederii, oficialii au abordat subiecte cu privire la colaborarea dintre cele două armate și perspectivele de consolidare a acesteia, precum și situația la capitolul combaterii infectării cu Covid 19 în rândul militarilor.

Ministrul Apărării Naționale Vasile Dîncu a menționat relațiile constructive dintre cele două țări dar și disponibilitatea de a continua dezvoltarea cooperării pe segmentul militar. La fel, au fost discutate aspectele practice privind instruirea în comun a militarilor moldoveni și români, potrivit Planului de cooperare pentru anul 2022, semnat în cadrul lucrărilor Comisiei militare mixte moldo-române, în luna noiembrie, curent.

Totodată, Eduard Ohladciuc a menționat despre obiectivele de transformare a Armatei Naționale într-o instituție ajustată la standardele internaționale și a mulțumit Guvernului României pentru asistența oferită, prin intermediul programelor și cursurilor de instruire cu participarea soldaților și sergenților, precum și pentru schimbul de experiență dintre specialiștii din armatele noastre.

La rândul său, generalul de armată Daniel Petrescu, a reiterat disponibilitatea de a sprijini în continuare procesul de modernizare a capacităților de apărare ale Armatei Naționale conform standardelor internaționale.

De notat că șeful Marelui Stat Major, colonelul Ohladciuc s-a aflat la București, la invitația omologului său român, în perioada 30 noiembrie - 2 decembrie. Colonelul Eduard Ohladciuc a participat la parada militară de la București și la Ceremonia Militară de la Alba Iulia, organizate cu prilejul Zilei Naționale a României.

Din cauza situației pandemice, în acest an, militarii Armatei Naționale nu au participat la parada militară de la București.

SECURITATEA NAȚIONALĂ – SUBIECT DE ANALIZĂ PENTRU EXPERȚI

- La sfârșitul lui noiembrie, s-a desfășurat cea de-a 18-a conferință, dedicată provocărilor actuale la adresa securității naționale, organizată de Centrul European pentru Studii de Securitate „George C. Marshall”, în colaborare cu Ministerul Apărării, Agenția pentru Știință și Memorie Militară și Asociația „George C. Marshall” — Republica Moldova.

Evenimentul, ce a fost organizat în incinta Agenției pentru Știință și Memorie Militară, a reunit reprezentanții mai multor ministere, experți militari și civili, reprezentanți ai Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică din cadrul Parlamentului Republicii Moldova, oficiali ai misiunilor diplomatice din Moldova și absolvenți ai Centrului European pentru Studii de Securitate „George C. Marshall”.

Pe agenda conferinței s-au regăsit subiecte cu referire la provocările actuale la adresa securității naționale și identificarea intereselor strategice, Strategia de securitate și altele. Totodată, au fost puse în discuție și soluțiile pentru contracararea riscurilor și amenințărilor, ce vin în adresa statului nostru.

Prezent la activitate, ministrul Apărării Anatolie Nosatîi a menționat importanța subiectelor abordate în cadrul conferinței, care asigură o înțelegere mai bună a contextului contemporan de securitate la nivel internațional, regional și intern în care activăm. *„Aceste abordări ne vor ajuta la consolidarea sistemului de securitate al Republicii Moldova conform celor mai bune practici ale unei guvernări democratice. În acest context, reiterez că pentru realizarea eficientă a acțiunilor planificate, au fost și continuă să fie importante programele și inițiativele oferite de comunitatea internațională, în deosebi de Centrul European pentru Studii de Securitate „George C. Marshall”, a subliniat ministrul Apărării.*

Cu acest prilej, Anatolie Nosatîi a mulțumit guvernelor Statelor Unite ale Americii și Republicii Federale Germane pentru susținerea continuă a programelor de instruire, oferite conaționalilor noștri. De menționat că la Centrul European pentru Studii de Securitate „George C. Marshall” și-au făcut studiile circa 280 de militari, polițiști și funcționari publici din Republica Moldova.

Instituția, fondată în anul 1993 în Germania, își propune crearea unui mediu stabil de securitate, promovarea mecanismelor democratice și parteneriatelor durabile în mai multe state, inclusiv în țara noastră.

Căpitan Dmitrii VOSIMERIC

Decizie istorică pentru Armata Națională!

În mai puțin de un an, pacificatorii moldoveni vor pleca în Orientul Apropiat.

UNIFIL NOUA FILĂ ÎN ISTORIA PACIFICATORILOR MOLDOVENI

- Parlamentul Republicii Moldova a aprobat decizia de a detașa un contingent format din 20 de militari în cadrul Forței interimare a Națiunilor Unite în Liban (UNIFIL). Pacificatorii noștri vor executa misiuni de securitate și pază a obiectivelor, precum și de patrulare în aria de responsabilitate. Aceștia vor activa în componența contingentului italian, alături de militari din Serbia și Armenia.

De menționat că UNIFIL este prima operațiune condusă de ONU la care Republica Moldova va detașa un contingent de militari. Anterior, Armata Națională a participat în misiuni ONU de menținere a păcii doar cu observatori militari și ofițeri de stat major.

UNIFIL a fost înființată în scopul retragerii forțelor israeliene din sudul Libanului și restabilirii păcii și securității internaționale. În cadrul operațiunii UNIFIL participă circa

10 500 de militari din

45 de state ale lumii.

Potrivit proiectului de hotărâre, prezentat în cadrul ședinței Parlamentului de către secretarul de stat în domeniul politicii de apărare, planificării apărării naționale și interoperabilității militare Valeriu Mija, militarii moldoveni urmează să participe în această misiune începând cu luna august 2022. Cheltuielile aferente participării în cadrul operațiunii internaționale UNIFIL a contingentului Armatei Naționale vor fi acoperite din contul și în limita alocațiilor bugetare ale Ministerului Apărării.

Inițiativa de detașare a militarilor Armatei Naționale în cadrul Forței interimare a Națiunilor Unite în Liban vine în sprijinul obiectivului de intensificare a contribuției la asigurarea păcii prin participarea în cadrul misiunilor internaționale, prevăzut în Programul de activitate al Guvernului „Moldova vremurilor bune”, dar și în contextul realizării prevederilor Legii nr.219/2015 privind participarea Republicii Moldova la misiuni și operații internaționale.

Decizia de a ne alătura forțelor internaționale de menținere a păcii din această țară a venit în momentul, în care Libanul a ajuns în pragul unui colaps și are nevoie de ajutor internațional mai mult ca oricând. Situația actuală din Liban (numele oficial Republica Libaneză) este extrem de alarmantă și profund îngrijorătoare din cauza crizei politice, economice, sociale, financiare și sanitare, precum și din cauza dezmembrării instituționale. Și mai îngrijorător este faptul că această situație deja catastrofală se înrăutățește de la zi la zi. Potrivit raportului Băncii Mondiale, Libanul se confruntă cu una dintre cele mai grave crize economice din ultimii 170 de ani, moneda sa – lira libaneză – prăbușindu-se brusc. Hiperinflația, care a scăzut valoarea monedei naționale la minime istorice, a făcut ca populația și companiile să folosească dolarul sau alte valute în tranzacțiile de zi cu zi. Acest fenomen a cauzat o altă problemă: lipsa valutei străine pentru companiile din domeniul energetic și farmaceutic face dificilă achitarea furnizorilor de combustibil și medicamente. Din acest motiv, în luna octombrie a acestui

Foto: Reuters

an, comunitatea mondială a fost zguduită de o serie de știri libaneze. La 9 octombrie țara a rămas complet în întuneric, după ce rețeaua electrică a Libanului s-a închis în totalitate, deoarece principalele două centrale electrice din țară, Deir Ammar și Zahrani, au rămas fără combustibil. Totodată, majoritatea farmaciilor au intrat în grevă din cauza lipsei de medicamente, iar regiuni semnificative ale țării se confruntă cu raționalizarea apei.

Pe lângă toate nenorocirile enumerate mai sus, Libanul resimte dureros consecințele pandemiei COVID-19, dar și a exploziei devastatoare din 4 august 2020 în portul din capitala Beirut, care au agravat și mai mult situația dificilă din țară. Atunci detonarea unei mari cantități de nitrat amoniu a provocat peste 200 de morți, peste 6.500 de răniți și deteriorarea a 74.000 de locuințe, afectând în mod direct peste 300.000 de persoane. Imediat după explozia masivă, UE a întreprins, împreună cu Banca Mondială și ONU, o evaluare rapidă a daunelor și nevoilor, pentru a estima impactul asupra populației, activelor corporale, infrastructurii și furnizării serviciilor. În urma evaluării s-au constatat daune în valoare de 3,8-4,6 miliarde de dolari americani.

Totodată, Libanul este țara, care a primit pe teritoriul său un număr mare de refugiați. Războiul din țara vecină, Siria, a determinat mulți sirieni să se refugieze în Liban,

care a primit aproximativ 1,5 milioane de refugiați sirieni și aproximativ 15.800 de refugiați etiopieni, irakieni, sudanezi și de altă origine, înregistrați la Înaltul Comisar al ONU pentru Refugiați (UNHCR), precum și aproximativ 207.700 de refugiați palestinieni.

Potrivit datelor din „Rezoluția Parlamentului European din 16 septembrie 2021 referitoare la situația din Liban”, Comisia Economică și Socială a Națiunilor Unite pentru Asia de Vest a constatat că, în anii 2019 și 2020, rata sărăciei crescuse deja de la 28% la 55%. În același document se arată că rata sărăciei multidimensionale din Liban aproape s-a dublat, de la 42% în 2019 la 82% în 2021, iar sărăcia multidimensională extremă afectează în prezent o treime din populație.

Dezastrul, prin care le-a fost sortit să treacă, i-a adus pe mulți libanezi în pragul disperării. Acum Libanul are nevoie stringentă de suportul comunității internaționale, atât financiar, cât și în asigurarea securității, pentru a depăși situația de criză. Tot în acest sens, Rezoluția nr. 2591 (2021) a Consiliului de Securitate al ONU privind Libanul, adoptată în unanimitate la 30 august 2021, a prelungit mandatul operațiunii UNIFIL.

Căpitan Dmitrii VOSIMERIC

REFLECȚII LA SFÂRȘIT DE AN

Finanțarea domeniului militar al Republicii Moldova este printre cele mai mici din lume

De mai mulți ani domeniul apărării naționale nu a constituit o preocupare majoră pentru Guvernul Republicii Moldova, în pofida faptului că acest sector se confruntă cu probleme grave și are o finanțare dintre cele mai reduse în lume. Uneori se crează impresia că acesta a fost ignorat intenționat de către clasa politică și autoritățile centrale, iar drept rezultat a generat un șir de probleme majore în domeniul apărării naționale.

Dintr-o analiză comparată a bugetului alocat apărării vom constata că finanțarea domeniului militar al Republicii Moldova este printre cele mai mici din lume, regiune și cel mai mic în comparație cu țările neutre, cele vecine sau comparabile ca mărime, atât în valori absolute, cât și ca procent din PIB, din Buget, la un locuitor, la o unitate de personal, etc.

În 2019, bugetul Ministerului Apărării al Moldovei s-a ridicat la 736,9 milioane de lei. Aceasta a fost cu 102 milioane de lei mai mult decât în 2018. În Republica Moldova, menținerea forțelor armate și plata salariilor către personalul militar reprezintă jumătate din bugetul instituției. Iar în 2021 Bugetul Ministerului Apărării al Moldovei urma să se majoreze la 914 milioane de lei, ceea ce reprezintă 2,42% din PIB.

Preocuparea președintelui SUA, privind necesitatea alocării celor 2% din bugetele statelor aliate pentru forțele armate trebuie luată în considerare chiar și de conducerea unor state mici și neutre cum este Republica Moldova. În același context sporirea volumului finanțării Forțelor Armate este inevitabil, în vederea unei mai bune pregătiri a militarilor, în vederea investirii în elaborarea unor produse informatice (sisteme operative) proprii, asigurarea protecției sistemelor informatice în fața atacurilor hackerilor, achiziționarea de armamente moderne (eventual, elaborarea și producerea unor armamente proprii, prin angajarea institutelor de cercetare care se află sub egida Ministerului Educației, conform tendințelor de ultimă oră din statele democratice ale comunității internaționale).

Domeniul apărării nu a constituit o preocupare majoră pentru clasa politică

Subiectele ce țin de apărarea națională nu au fost incluse în agenda politică ca subiecte importante, nu au fost discutate pe larg de partidele politice, de Parlament sau Guvern și până la urma acestea niciodată nu au fost formulate

ca priorități în programele de guvernare. Totodată, alte priorități de moment care apăreau pe agenda guvernării la diferite etape de dezvoltare, până la urmă reușeau să impună necesitatea consolidării resurselor pentru realizarea obiectivelor strategice din alte domenii, inclusiv prin diminuarea graduală a ponderii cheltuielilor din domeniul apărării.

Această atitudine a fost puternic resimțită și la nivel de politici. Cele mai importante documente de politici din domeniul apărării naționale datează deja mai mult de 10 ani, sunt în cea mai mare măsură depășite și nerealizate, iar o parte dintre acestea au rămas suspendate chiar imediat după aprobare de către Guvern sau Parlament. Această atitudine de ignorare a rolului și importanței acestui sector de către clasa politică și autoritățile centrale a generat un șir de probleme majore în domeniul apărării naționale, care țin nu atât de eficiența funcționării unor elemente sau instituții aparte, dar de incapacitatea sistemului de apărare în întregime de a corespunde misiunilor sale și de pierderea completă a capacităților de apărare pe o mulțime de segmente.

Între timp mai multe dintre aceste probleme au devenit cronice. Pentru soluționarea unor probleme dintre acestea o voință politică nu mai este suficientă, iar pentru soluționarea altora ar fi nevoie de ani de zile și resurse greu de estimat la moment. Gravitatea problemelor cu care se confruntă sectorul de Apărare Națională și lipsa unor politici clare de soluționare a acestora sunt greu de explicat în condițiile în care circa 10% din teritoriul statului se află în afara controlului autorităților constituționale, iar sistemul de securitate europeană, pe care s-a mizat atât de mult în politica de securitate națională a Republicii Moldova, a fost totalmente compromis. Experiența țărilor vecine ne demonstrează că ignorarea sau atitudinea superficială față de politica de apărare națională și de guvernarea eficientă a sectorului de securitate pot alimenta intențiile ostile de atentare la securitatea națională și conduce la pierderea integrității teritoriale sau chiar a suveranității naționale în general.

Forțele armate trebuie să fie asigurate cu tehnică militară și cu armament performant. Acestea sunt prioritățile momentului

„*A*vem nevoie de modernizarea și transformarea continuă a Armatei Naționale pentru a putea răspunde noilor provocări la adresa securității țării și a participa mai activ în asigurarea securității europene și regionale. Există un consens național privind necesitatea reformei strategice a sistemului de apărare și avem un suport important din par-

tea partenerilor externi în eforturile de reformare a Armatei”, a spus Președintele Maia Sandu, Comandant Suprem al Forțelor Armate la reuniunea de coordonare a Inițiativei de Consolidare a Capacității de Apărare. De asemenea, președintele Republicii Moldova a subliniat că va susține demersurile Ministerului Apărării de a majora bugetul pentru modernizarea armatei și creșterea salariilor, dar că prioritară este utilizarea eficientă a banilor publici. În paralel, Forțele Armate trebuie să fie asigurate cu tehnică militară și cu armament performant. Acestea sunt prioritățile momentului. Odată realizate, Armata Națională va deveni o forță capabilă să răspundă la provocările de securitate, dar și la așteptările țării și ale societății.

Armata Națională a fost creată pentru apărarea libertății, suveranității și independenței Republicii Moldova. Ea este o expresie a legăturilor strânse dintre generații și o continuitate a tradițiilor strămoșilor noștri de a servi cu cinste și demnitate Patria. Este evident că Armata Națională urmează

ză să devină una de tip european, profesionistă, mai bine organizată și mai disciplinată, să-și sporească capacitățile de participare la eforturile internaționale de menținere a păcii, să pună în aplicare pe larg instrumentele de control civil și democratic asupra sectorului de securitate națională. Însă acest lucru e posibil atunci când va exista voință politică.

“

Încrederea militarilor, de toate gradele în armată, trebuie să fie acum la fel de mare ca încrederea populației în armată.

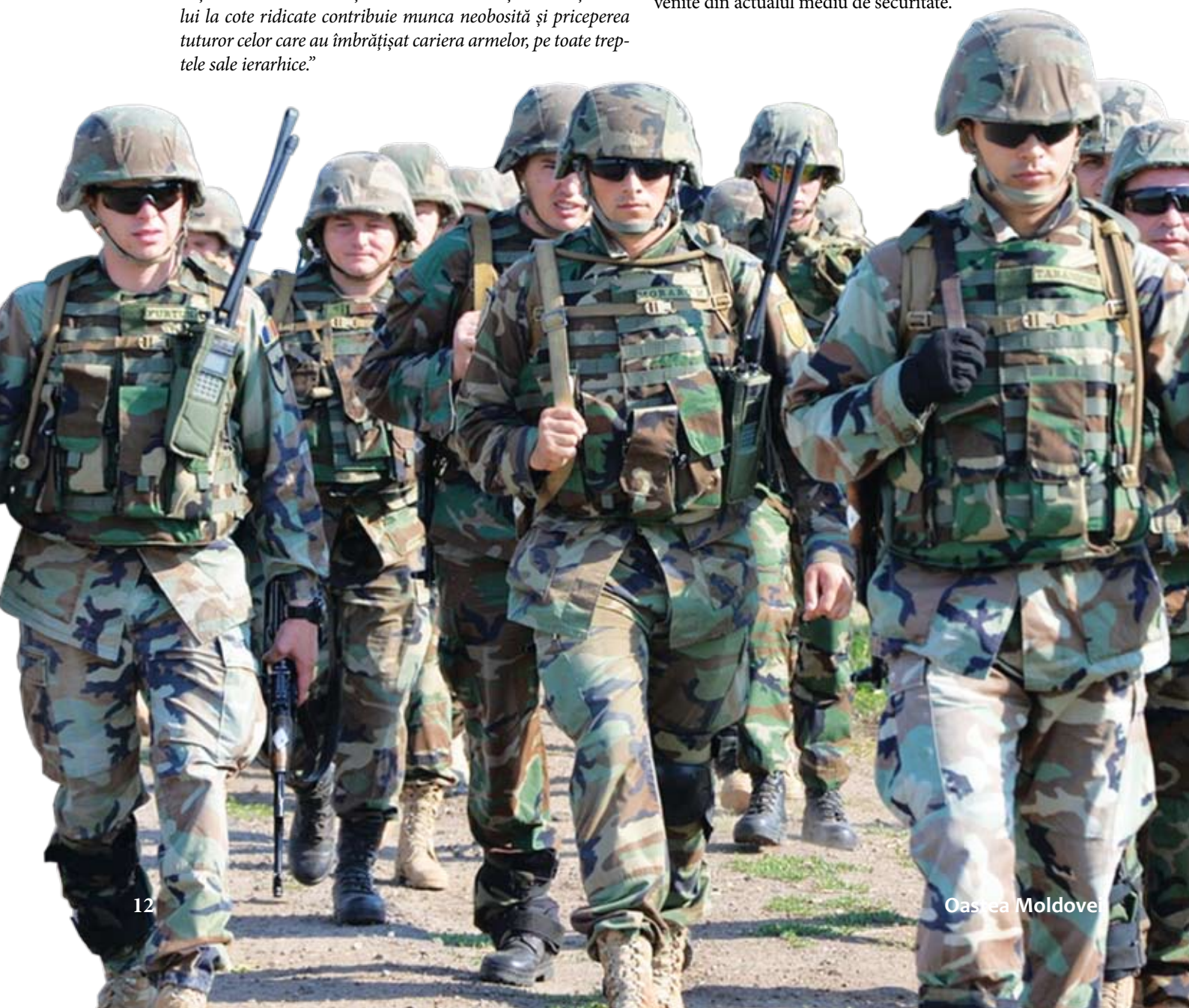
”

Despre încrederea Armatei Naționale în sondaje și realitate

Acum 5 ani, colonelul Ion Ciontea, colaborator la Trus-tul de Presă al Ministerului Apărării Naționale a Ro-mâniei în cadrul unui articol menționa „Ne mândrim când sondajele de opinie situează instituția militară în primele lo-curi ale încrederii populației. Mai ales când acest fapt tinde să devină o constantă. Deosebit de importantă pentru cei care lucrează în sistem, pentru moralul și motivația efectivelor, in-diferent de categoria de personal. La fel de importantă pentru familiile personalului militar și civil care susțin eforturile ce-lor care slujesc țara sub drapel. Practic este evaluat gradul de percepție al cetățenilor privind modul în care organismul mi-litar, în ansamblu, își face datoria constituțională și răspunde la comandamentele din documentele apărării și securității naționale. La consistența acestui indicator și la menținerea lui la cote ridicate contribuie munca neobosită și priceperea tuturor celor care au îmbrățișat cariera armelor, pe toate trep-tele sale ierarhice.”

Coeziunea, camaraderia, profesionalismul și spiritul de sacrificiu sunt calități care definesc militarul nostru, însușiri clădite și călite cu arma în mână, în condiții ostile, departe de țară, de copii și de familie. Astfel, pentru armată, resursa umană este cea mai valoroasă resursă, într-un domeniu în care se pune preț pe o competiție acerbă. Pentru că un lup-tător desăvârșit, un adevărat specialist militar se formează în timp, parcurge o perioadă lungă și intensă de pregătire care înseamnă zile, luni și ani de instruire continuă până ce devine acea verigă importantă și esențială în arhitectura și în funcționarea organismului militar.

Ziariștii români constatau că migrarea masivă a spe-cialiștilor formați în sistemul militar spre alte orizonturi mai bine plătite ar putea însemna lipsirea de conținut și de performanță a unui sistem care are nevoie de ei pentru a răspunde la timp și adecvat provocărilor și amenințărilor venite din actualul mediu de securitate.

Se spune că rezistența unui lanț stă în veriga cea mai slabă. Toate verigile organismului militar, de la soldat la general, trebuie să fie puternice și acest fapt este dat și de modul cum este răsplătită munca fiecăruia. Încrederea militarilor, de toate gradele în armată, trebuie să fie acum la fel de mare ca încrederea populației în armată. Acest deziderat nu se poate împlini la un simplu ordin, ci printr-o ordine impusă în noua lege a salarizării unice, în care fiecare să fie tratat cu respectul cuvenit, pe postul pe care-l ocupă.

De ce ne-ar trebui armată?

Împotriva cui să luptăm? De cine să ne apărăm?

Sunt întrebări pe care deseori le auzim de la unii conaționali de ai noștri. Ideea că sunt cheltuiți bani în vânt și mai degrabă s-ar investi în deschiderea a noi locuri de muncă este arhaică. Abordarea respectivă nu mai prinde contur în condițiile în care țările vecine investesc miliarde în domeniul de apărare și securitate.

Exministrul Apărării, Viorel Cîbotaru, în aprilie 2015, într-un interviu pentru Deutsche Welle remarca că mizează pe sprijin extern și crede că în condițiile regionale complicate, partenerii occidentali ai Republicii Moldova ar putea fi interesați să ajute Moldova să-și dezvolte o armată operațională, combativă, care să poată îndeplini misiunile eficient. Ministrul Viorel Cîbotaru avea în vedere în primul rând modernizarea tehnică a armatei, dar spune că e nevoie inclusiv „de un salt” care ar permite consolidarea efectivului militar - a celui în bază de contract, a celui în baza serviciului în termen și e nevoie de pregătirea unei rezerve „gata să se încadreze gradual în îndeplinirea misiunilor, dacă va fi nevoie...”.

Participarea în operațiunile și misiunile internaționale este o prioritate a Republicii Moldova. Aceasta este cea mai bună dovadă a faptului că RM este un partener de încredere, care nu doar promovează, dar și contribuie la asigurarea stabilității și păcii la nivel regional sau internațional. Sporirea credibilității Republicii Moldova în raporturile cu partenerii strategici externi se va înfăptui și prin continuarea realizării angajamentelor asumate în procesele de dezvoltare a capacității de apărare a Forțelor Armate. Pentru a promova eficient interesele în domeniul de referință, Guvernul va da dovadă de consecvență și determinare în asigurarea apărării naționale, devenind un furnizor, nu doar consumator de securitate. În plan intern, participarea la misiuni și operații internaționale este o investiție pe termen lung în dezvoltarea capacităților ale

componentelor Forțelor Armate și preluarea de cele mai buni practici și standarde în timp minim și eficient.

Rolul armatei în țara noastră nu a fost revizuit nici după agravarea situației de securitate din regiune

În Republica Moldova, importanța armatei pentru stabilitatea și dezvoltarea țării este subestimată atât la nivel guvernamental, cât și societal. Faptul dat se manifestă atât prin lipsa discuțiilor în spațiul public asupra rolului armatei, cât și în subfinanțarea cronică a instituției. De asemenea, rolul armatei în țara noastră nu a fost revizuit nici după agravarea situației de securitate din regiune, deși există o necesitate de a mări cheltuielile în acest domeniu. Cu siguranță, Republica Moldova are nevoie de o armată. Fiind un organism coerent ce asigură suveranitatea și integritatea statului, rolul său primordial este de apărare. În egală măsură, este un mecanism de descurajare pentru orice provocare, asistență în crize, situații de urgențe, calamități etc. Republica Moldova traversează o perioadă cu multiple riscuri, amenințări și vulnerabilități, precum riscul agresiunii în regiune, prezența trupelor străine pe teritoriul țării, existența unui conflict nerezolvat, prezența elementelor războiului hibrid, amenințări de ordin intern etc. Unele s-au acutizat în situația de criză, cauzată de virusul COVID-19. În aceste condiții, Armata Națională joacă un rol important în asigurarea apărării naționale a statului, prin prevenirea, contracararea și anihilarea amenințărilor și agresiunilor cu caracter militar, dar și asimetric, orientate împotriva țării.

Pandemia virusului COVID-19 a creat provocări în multe aspecte, inclusiv economice, politice, sociale, de sănătate și a avut un impact major asupra securității naționale și celei umane, afectând principiile și valorile, problemele transversale, instituțiile furnizoare de securitate și cele de monitorizare ale politicilor de securitate și apărare. Armata Națională având experiență în acordarea sprijinului autorităților publice în gestionarea situațiilor excepționale sau de criză, dezastrilor naturale, și-a evidențiat rolul vital în asigurarea securității naționale și umane. Pentru a răspunde în mod adecvat la noile provocări, Republica Moldova trebuie să-și modernizeze sistemul de asigurare a securității naționale, prin actualizarea documentelor conceptuale, ajustarea cadrului instituțional, prin dezvoltarea capacităților civile și militare necesare pentru contracararea riscurilor și pericolelor cu care se confruntă statul.

Vlad MADAN

Foto: www.mapn.ro

GLIE ÎN MILITĂRIE

■ În toamnă târzie „...pretutindeni gliile erau întoarse, schimbaseră culoarea pământului...” În descrierea scriitorului Eusebiu Camilar a unei realități de la țară se potrivește ca o mănășă în cazul unor interacțiuni, fie ele și militare. Orice legătură, mai ales cu o țară mai avansată, e ca o brazdă a schimbării spre bine a armatei noastre mici.

Ce avem de această dată? - o GLIE, mai exact Grecia, Lituania, Italia și Estonia, pe care le luăm în seamă prin prisma zilelor armatei, marcate în luna noiembrie.

INSTRUIREA MILITARĂ

Colaborările cu fiecare din cele patru țări a început cu instruirea. Întâietate deține Grecia: Academia Forțelor Aeriene și Academia Forțelor Terestre au găzduit și instruit studenți din Moldova încă din perioada Colegiului Militar. Până în prezent numărul beneficiarilor a ajuns la 23.

Cei mai mulți militari și funcționari publici (98) au absolvit diverse cursuri în Lituania și Estonia. Oportunitățile s-au axat pe studierea limbii engleze, a medicinei, a strategiilor militare, pregătirea pentru misiuni de menținere a păcii, pentru funcții de conducere de nivel diferit, dar și pe cunoașterea unor noi tradiții, culturi, istorii. Maior Victor Trohin, specialist principal Secție planificare, J5 Direcție Planificare Strategică, a studiat în unul din orașele turistice „Top 100 în 2020” și vestit pentru cele mai vechi universități din Europa de Nord: „Aproximativ 20% din populația orașului Tartu o reprezintă studenți. Orașul este foarte compact și bine organizat ca infrastructură, unde poți ajunge în fiecare punct al acestuia cu bicicleta în mai puțin de 30 de minute. Poveștile de succes ale orașului sunt serviciul său de partajare a bicicletelor și

scuterelor electrice, precum și a autobuzelor alimentate cu gaz natural comprimat. Mai puțin trafic auto și zgomot, deci o calitate mai bună a aerului.”

Alți 39 de militari, absolvenți în domenii precum dreptul conflictului armat, drept umanitar, sistemele de comunicații și informații, au avut șansa de a se familiariza cu specificul Italiei.

COOPERAREA ÎN CADRUL NATO, ONU ȘI UE

Proiect încheiat, cu un impact de durată atât pentru mediu, cât și pentru sănătatea cetățenilor este *Distrugerea pesticidelor și produselor chimice periculoase în Republica Moldova*. Mai multe țări europene și asiatice și-au coagulat eforturile pentru a finaliza cu succes inițiativa în cauză. Italia a contribuit cu 700.000 euro și Estonia - cu 30.000 Euro.

Un alt proiect de rezonanță internațională este misiunea KFOR. Țara noastră detașează contingente în Kosovo constant din 2014, partea italiană asigurându-le cu materiale, echipamente, cazare, hrană și acordare de asistență medicală, în caz de boală, accident sau rănire.

O misiune de protecție a forței, sub egida ONU se conturează pentru militarii moldoveni începând cu august 2022. Ei vor fi parte a Forței interimare a Națiunilor Unite în Liban (UNIFIL) pentru care vor obține suport logistic italian.

Cel de-al treilea proiect NATO se referă la Consolidarea Capacității de Apărare (DCBI) în care Lituania este parte a Echipei de Coordonare, împreună cu Regatul Unit și Germania, iar Italia a contribuit cu 50 000 Euro. Cea dintâi a acordat asistență financiară în valoare de 6000 Euro pentru proiectul „Echipament IT pentru Direcția Transformare”; asistența consultativă în domeniul STRATCOM și e prezentă ca țară lider în programul DEEP destinat dezvoltării corpului de subofițeri.

Adițional, grație susținerii logistice, inclusiv lituaniene, Armata Națională participă la seminare, cursuri, conferințe, ateliere de lucru, precum și Misiuni UE de gestionare a crizelor.

O misiune de protecție a forței, sub egida ONU se conturează pentru militarii moldoveni începând cu august 2022. Ei vor fi parte a Forței interimare a Națiunilor Uni-

te în Liban (UNIFIL) pentru care vor obține suport logistic italian, ne-au informat specialiștii Direcției cooperare internațională a Ministerului Apărării.

PROIECTE CULTURAL-MILITARE

Dincolo de programe de securitate și apărare, există loc și pentru cele culturale. De exemplu, ne amintim de concursul de fotografie tematică din 2010, organizat în parteneriat cu Centrul de Informare și Documentare NATO și Ambasada Lituaniei în Moldova. Un alt eveniment a fost parada militară din 2016, consacrată aniversării de 25 de ani de la proclamarea Independenței Republicii Moldova, la care ne-a onorat cu prezența și Garda de Onoare a Batalionului „Marele Duce al Lituaniei Gediminas”.

În mod sigur, pe lângă evenimentele sau proiectele vizibile, mai sunt și altele ca întâlniri, conferințe, summit-uri, vizite oficiale etc, ce servesc ca bază pentru colaborări, implicite bilaterale.

Premise pentru analiză și grațitudine servesc zilele armatelor partenere. Or din acest punct de vedere zilele de 4, 11, 21 și 23 noiembrie devin importante nu numai pentru Italia, Estonia, Grecia și Lituania, ci și pentru Moldova. Cu ele țara noastră devine mai prezentă în asigurarea păcii și stabilității internaționale.

Liuba VICOL

MILITAR LA SINGULAR

- E unicul ofițer al Armatei Naționale cu o carieră militară de 30 de ani neîntreruptă. De altfel, viața dânsului se rotește în jurul numărului 1: născut pe data de 1, încadrat în armată și depus jurământul militar pe data de 1 și primul, care s-a aliniat profesional cu vârsta armatei. Și ce mai carieră diversă: de la artilerie la învățământ militar și resurse umane, apoi la resurse de apărare, ce includ achiziții publice, cadastru, construcții, protocol. Chiar și așa, evoluția profesională e o linie ascendentă și încă continuă.

Evorba de colonel Sergiu Voinu, șeful Agenției asigurare resurse și administrare patrimoniu a Ministerului Apărării, care susține că nu a planificat o asemenea treaptă și trăiește emoții contradictorii în legătură cu acest fapt: „Pe de o parte, mă sunt bucuros că am rezistat tuturor provocărilor și tentațiilor. Pe de altă parte, sunt trist că ofițerii pleacă prea devreme din armată. Am descoperit această realitate când, fiind șef în Direcția personal, căutam candidați la decorarea cu Crucea „Pentru serviciu impecabil”, clasa Veteran, ce se oferă cu ocazia celor 25 de ani de carieră militară neîntreruptă.”

- Printre puținii desemnați atunci ați fost și Dvs, astăzi sunteți singurul din listă. Ce v-a impulsionat să vă mențineți?

- Am avut parte de o educație bună și am copilarit într-un mediu, în care responsabilitatea, angajamentul îndeplinit au fost valori constante și m-au ghidat mereu. Un mare rol l-a avut și continuă să-l aibă familia. Susținerea ei mi-a dat puteri să continui. Un alt factor ar fi competiția acerbă de a obține un loc în armată, caracteristică anilor 90: odată ajuns aici, vrei să-ți demonstrezi că a meritat tot efortul și alegerea făcută e pe viață.

GESTIONÂND BANI ȘI BUNURI

- Să revizuiți acești ani împreună, evidențiind anume emoții, învățăminte, realizări... Pornim de la actualitate. Șase ani în fruntea unui domeniu cu o încărcătură de obligațiuni mare și destul de sensibil, mă refer aici la achiziții publice. În tot acest timp, în fruntea Ministerului Apărării au fost opt miniștri, fiecare cu conceptul și preferințele sale. Cărui fapt, credeți, se datorează poziția dvs neschimbată?

- M-am străduit mereu să-mi fac meseria corect, onest, indiferent de funcția deținută. Probabil, rezultatele obținute, ce au fost posibile doar cu un colectiv consolidat și am muncit mult în această direcție, au fost destul de convingătoare. Oricum, nu se rezumă totul la funcții și eram gata să accept o alta oricând.

- Favorizarea unor agenți economici a intrat în scenariu?
- Ministerul Apărării este o instituție specifică, în care disciplina e lege. Toate procedurile sunt deschise, publice, mai

nou în format electronic, respectiv se văd condițiile de participare, toate etapele, deci fără garanții. Chiar mă bucur că nu am fost pus în așa situații.

- Excludeți și înțelegerile pe la spatele dvs?

- În cadrul Agenției sunt două grupuri de lucru: unul pe achiziții publice pe bunuri și servicii, și altul ce tine de lucrări. Acestea includ specialiști și din alte structuri, cu atribuții scrise pentru fiecare, deci se muncește transparent și vreau să cred că sunt informat corect.

- Apropos, de ce ați acceptat această ofertă carieristică și în ce măsură credeți că puteți fi util armatei de pe această poziție, știind că e un domeniu total diferit până atunci?

- Anterior făcusem un curs de gestionare a resurselor de apărare, respectiv această funcție era o șansă de a implementa cunoștințele, abilitățile însușite. De asemenea, cunoșteam problemele cu care se confruntă personalul din armată prin prisma funcției precedente și mi-am zis că pot cumva contribui la îmbunătățirea situației prin funcția nouă. Un factor adițional a fost că nu pot să refuz propunerea din moment ce eu încercam să-i conving pe alții să accepte o funcție sau alta spre binele lor și pentru că armata are nevoie de ei într-un anumit loc.

- Și în ce măsură credeți ați reușit să îmbunătățiți situația?

- În ultimii 4 ani înregistrăm progrese la compartimentul modernizarea infrastructurii militare. Se alocă mai multe mijloace financiare. Cred că am convins Ministerul Finanțelor prin proiecte concrete, însoțite de o analiză detaliată și argumente potrivite, dar și prin valorificarea responsabilă a banilor primiți. De aceea, linia de finanțare s-a păstrat.

De asemenea, sunt câteva proiecte de finanțare externă, ce derivă din capacitățile, prioritățile și planurile aprobate pe segment militar.

- Care sunt proiectele, de care vă simțiți mândru și viceversa, cele ce v-au lăsat un gust amar?

- O satisfacție personală este proiectul de asigurare cu locuințe de serviciu pentru militari prin contract. Printr-un parteneriat public privat am construit 335 apartamente în 2016-2018. A fost un volum mare de lucru în termeni restrânși, dar cu o finalitate îmbucurătoare din perspectiva că companiile și-au îndeplinit obligațiunile și am fost feriți de insolabilitate.

Mi-aș dori mult să rezolvăm și problema privind spațiul locativ în proprietate, de acest drept fiind privați militarii în 2009. Am identificat mai multe soluții, dar nu am fost susținuți în aceste demersuri. Anume această nereușită mă nemulțumește.

- Curios, cum ați motivat pe subalternii dvs să continue să muncească, în condițiile în care volumul de lucru a crescut în ultimii ani?

- Aș completa că la reformarea Agenției, am avut o reducere de personal și am resimțim mult insuficiența cadrelor, mai ales în acea perioadă. Cred că susținerea reciprocă, atitudinea respectuoasă, aprecierea muncii e tot ce-i menține. Salariile sunt mici, oferte de cursuri pentru ei sunt puține și cred că miza e chiar pe interacțiunea constructivă dintre oameni. Consider că trebuie să lași subalternului libertatea de a gândi, de a acționa, creativ de ce nu, să-i acorzi încredere. Un management participativ e încurajator pentru angajat și îi mai depărtezi gândul de plecare.

GESTIONÂND RESURSE UMANE

- Trecem la un alt segment al carierei dvs - învățământul militar și resursele umane, cărora le-ați dedicat 12 ani, începând cu specialist și terminând cu șef de direcție. O amprentă cu impact și în prezent este Ghidul

“

Succesul iubește oamenii perseverenți, conștiincioși, onești. Să studiezi și să fii pe pulsul oportunităților e încă o șansă de reușită. Firul roșu al vieții e să fii și rămâi OM în orice funcție.

”

carierei militare, la elaborarea căruia ați contribuit. Ați modelat sorti și vin să vă întreb cât de plăcut sau apăsător e să știi că poți influența asupra lor?

- Sigur, să muncești cu și pentru oameni nu e atât de simplu. În cazul cursurilor era mai ușor, militarul își exprima voința către o ofertă sau alta print-un raport. În cazul modificării funcției, mai ales cu detașare, nu întotdeauna voința militarului coincidea cu necesitățile armatei. Evident, în analiza candidaturii pentru o nouă funcție țineam cont de locul de trai, de baștină, de componența familiei; la funcțiile superioare încercam să obținem acordul militarului pentru că numai așa putem avea eficiență. M-am simțit mulțumit când toate părțile erau împăcate. Însă, am avut și nemulțumiri. Prin convorbiri, repetate dacă era nevoie, ne străduiam să ajungem la un consens.

Regretul cel mare era când nu reușeam să conving militarii să rămână în armată. Când sunt oportunități e mai tentant și ușor să pleci, să revii... Totuși, sunt câteva avantaje în cariera militară, cum ar fi instruirea gratuită, inclusiv peste hotare, misiuni ce-ți oferă o experiență utilă și să nu neglijăm componenta financiară. Pe unii aceste perspective îi convingea imediat sau după un timp anume, alții au rămas neînduplecați.

GESTIONÂND ABILITĂȚILE

- Primii 12 ani ai carierei dvs au fost legați de artilerie: studii, comandant de pluton, de companie și lector la această specialitate. De ce artilerie și ce amintiri păstrați despre acei ani?

- Specialitatea de artilerie nu am ales-o eu propriu-zis. Pentru mine „au ales” notele bune la disciplinele reale din atestat și calificativele înalte de la probele de pregătirea fizică. Am aflat în ultimul moment că voi studia artileria și mă bucur de această șansă. Cele mai emoționante amintiri sunt legate de 1 decembrie 1991 când am depus jurământul militar, alături de mai mulți camarazi din Moldova în Câmpulung-Moldovenesc. Am trăit emoții speciale legate de valoarea istorică a zilei, pentru că începeam o altă viață asumată, pentru că am avut parte de excursii semnificative, cum e Mănăstirea Putna, pentru că ninge frumos...

Ulterior, am fost nerăbdător să-mi pun în aplicare cunoștințele și competențele pe plutonul, compania din subordine. Trebuie să recunosc că începutul a fost mai dificil, din considerentul că era o diferență mică de ani dintre mine și studenți. Am avut noroc de colegii mai experimentați, care m-au sfătuit, m-au susținut și am obținut astfel o practică în a conduce, la fel și în calitate de lector. Mi-amintesc cu plăcere de momentul în care vedeam că studentul militar la absolvire cunoaște bine materia predată de mine. Mi-am văzut randamentul muncii.

- Din 2006, cu mici excepții, practic în fiecare an ați beneficiat de niște cursuri, ce au corespuns funcțiilor deținute sau le anticipau. Acestea s-au desfășurat în Moldova, România, Germania, Marea Britanie și cele mai multe în SUA. De ce ați mers la aceste cursuri - pentru că erau obligatorii pentru creștere profesională, pentru că aveți încrederea că acele cunoștințe sunt utile meseriei?...

- Când eram în domeniul resurselor umane, mi-am dat seama că trebuie să-mi extind orizontul de cunoștințe, nu neapărat pentru a dobândi ulterior o funcție, ci pentru a fi mai competent, mai pătrunzător în munca mea de atunci. În general, în armată sunt oferte de cursuri specializate pentru un

anumit domeniu, dar sunt și cele orientate spre grad militar, cu un diapazon mai larg de activitate. În diferite perioade am optat pentru ambele variante.

- Fiind în structura de personal v-ați atribuit niște șanse pentru un curs sau altul?

- Peste tot unde am participat a fost concurs al mediilor, al pregătirii fizice, concurs de rapoarte, testele lingvistice etc. Ofertele erau publice pentru militari și de fiecare dată am fost în competiție cu alți candidați.

- Un loc aparte ocupă și decorațiile. Ați adunat 13 distincții: medalii și cruci pentru serviciu impecabil, pentru merite deosebite, Merit militar, Consolidarea frăției de arme, la diverse aniversări ale AN. Ce însemnate au aceste atenții pentru dvs?

- Toate aceste distincții sunt valoroase pentru mine pentru că am început să le primesc nu ca o avalanșă, ci la anumite intervale de timp; nu de la începutul carierei, ci după ce am reușit să mă manifest, respectiv ele vin ca o apreciere pentru implicare, pentru niște rezultate obținute.

GESTIONÂND ROLURILE

- Artilerie, învățământ militar, resurse umane, resurse de apărare și patrimoniu... Care, până la urmă, este mai apropiat sufletului dvs?

- Nu vreau să fac o diferențiere, fiecare mi-a fost drag la o anumită etapă a carierei. Am muncit cu dedicație și am trăit clipe de satisfacție în fiecare domeniu și sunt chiar mândru de anumite produse de influență la care am pus umărul pe parcursul anilor.

- Dacă vom continua pe filiera rolurilor, în viață ați avut și/sau aveți mai multe, cu siguranță vom depăși numărul 30: fiu, frate, soț, tată, militar, șef, cetățean... Cum le-ați prioritarizat?

- Milităria este în primul rând, familia - în afara rândului, celelalte sunt după. În condițiile în care munca mă solicită enorm, punem accent mai mult pe calitatea timpului petrecut cu familia. Încerc să fac față tuturor rolurilor din viața mea.

- Când vi se solicită un sfat pentru a reuși în viață, ce spuneți?

- Succesul iubește oamenii perseverenți, conștiincioși, onești. Să studiezi și să fii pe pulsul oportunităților e încă o șansă de reușită. Firul roșu al vieții e să fii și rămâi OM în orice funcție.

- Vă mulțumesc!

Liuba VICOL

30 DE CURIOSITĂȚI DESPRE ARMATA NAȚIONALĂ

■ O componentă a Forțelor Armate ale Republicii Moldova, ce stă la straja păcii prin forțele sale aeriene și terestre, este Armata Națională. Timp de 30 de ani ea își croiește drum spre succes și dezvoltare. Chiar dacă e un drum curbat, cu urcușuri și coborâșuri, structura militară înaintea cu destulă dedicație spre finalitatea dorită, acumulând o experiență din care se pot desprinde fapte curioase.

Inspirată de numărul rotund, 30, vehiculat cu intensitate în acest an în Armata Națională, am insistat să adunăm 30 de curiozități despre această instituție militară. Experiența anilor, deși nu e una mare, ne-a demonstrat că avem activități, bunuri și oameni, ce ne fac să ne simțim altfel: poate mai încrezători, mai atenți la detalii, mai respectuoși față de ceea ce avem și mai dornici de a contribui la o poziție, demnă de atenția unui top internațional.

(Continuare din nr. 10)

25 Circa 59% din bugetul armatei sunt destinate pentru salarizare. E o creștere față de anul precedent, în schimb a scăzut ponderea cheltuielilor de personal din cauza că în 2021 au fost alocate mai multe resurse pentru dezvoltarea infrastructurii și întreținerii. Bugetul este un document viu, ce se modifică în funcție de evoluțiile din țară, dar Ministerul Apărării nu are libertatea deplină de a redistribui alocațiile aprobate. Sunt necesare acorduri alte instituțiilor de resort prevăzute în Legea anuală a bugetului, ne-a detaliat colonel Gleb Coca, șef - adjunct J8, Direcția Planificare resurse financiare și tehnico-materiale.

Bugetul pentru apărare constituie 0,4% din PIB, plasând astfel Moldova pe locul 161 din 166 analizate de CIA Worldfact Book: <https://bit.ly/3EHSanm>. Procentajul din PIB indică importanța unui sector pentru stat și este o metodă franceză de împărțire a bugetului național, preluată și de alte state.

26 Cele mai noi construcții administrate de Ministerul Apărării se găsesc pe teritoriul Bazei militare de instruire de la Bulboacă. În anul 2020 aici au apărut cazărmi complet amenajate, o bază de armament, mai multe edificii pentru antrenamente, ședințe, studii și altele materializate grație programului de asistență externă GPOI. Tot prin finanțarea de către NAVFAC EURSWA a fost construit Centrul de instruire EOD și replanificată cazarma din cadrul Batalionul de Geniu al Armatei Naționale.

Baza păstrare tehnică, armament și patrimoniu militar la fel se poate lăuda cu noutăți în domeniu. E vorba de valuri de protecție la depozitele de muniții, proiect sponsorizat de Crucea Roșie. Până la finele anului curent cea mai nouă construcție va deveni Centrul pentru deservirea automobilelor din cadrul Bazei de mentenanță, ne-a anunțat colonel Sergiu Voinu, șef Agenție asigurare resurse și administrare patrimoniu a Ministerului Apărării.

În cealaltă extremă sunt cele mai vechi construcții din Armata Națională - două cazărmi din unitatea din nordul țării, zidite în anul 1906.

27 Regimentul de Stat Major are cea mai bine întreținută cantină și cel mai amenajat depozit alimentar, titluri menținute câțiva ani la rând, susține locotenent-colonel Larisa Mîndrescu, șefa Serviciului alimentar al Armatei Naționale.

O altă competiție internă implică meniul zilnic. Actualmente, cel mai diversificat meniu îl stăpânește serviciul din Cocieri, ce deservește Forțele de Menținere a Păcii, urmat de cantinele Batalionului de Geniu și Academiei Militare. Cele mai gustoase bucate, pregătite în condiții de câmp, se datorează iscusinței bucătarilor din Batalionul de instrucție - Baza militară de instruire a Armatei Naționale.

28 Cele mai bune performanțe sportive le au Academia Militară, Batalionul cu Destinație Specială și Brigada 2 Infanterie Motorizată. Potrivit clasamentelor generale la competițiile sportive din ultimii cinci ani aceste unități ocupă primele trei poziții. Echipele concurează la volei, minifotbal, tenis de masă, haltere, curse de alergări, pentru Cupa ministrului și a comandantului armatei. Dincolo de rezultatele constante, se atestă și surprize. De exemplu, la minifotbal surpriza anului 2018 a fost Batalionul de Geniu, când a devenit învingător, a specificat colonel Vasile Olednic, șef Secție pregătire și sport, J7, Direcția instruire întrunită și doctrine, Marele Stat Major.

De asemenea, de-a lungul anilor s-au consemnat niște recorduri individuale la probe de rezistență, de forță și aplicativ militare, ce au adus un plus de imagine, în special unităților susmenționate.

29 Clubul Sportiv Central al Armatei devine un fabricant de campioni. Generația de copii ai militarilor, formați de Svetlana Mocreeva, au reușit să impresioneze juriu de talie națională și internațională. Avem deja un multiplu campion național și cu locuri de frunte la competiții din afara țării: România, Ucraina, Rusia. E vorba de Daniel Leontean și de încă șapte copii de militari cu statut de premianți la nivel național.

Succese se evidențiază și la alte două probe sportive ca motociclism și kayak – canoe. Mai exact, Artemii Gangurean a devenit campion al Republicii Moldova la doar 7 ani la motociclism și Dorin Straistă, triplu campion național la kayak-canoe la diferite distanțe, a subscris colonel (r) Valeriu Dimitraș, șef CSCA.

30 Orchestra Prezidențială a Republicii Moldova a evoluat pe scenele a peste 30 de orașe din Germania, Franța, Belgia, România, Moldova, Ucraina și Rusia. Colectivul format din cca 50 de muzicanți, care cântă la 80 de instrumente, sunt văzuți integral foarte rar pentru că fiecare eveniment, ceremonie are standardele sale, respectate la nivel mondial. Cele mai emoționante interpretări rămân a fi imnurile țărilor, inclusiv al Moldovei, chiar dacă îl cunosc ca pe Tatăl nostru, ne-a relatat colonel (r) Nicolae Babin, primul șef al Orchestrei Prezidențiale. Apropo, dânsul a făcut aranjamentul pentru fanfare a imnului țării și împreună cu cel al lui Gheorghe Mustea, pentru orchestra simfonică, avem două înregistrate oficial.

Imnul armatei „Noi Ostașii”, pe muzica colonelului (r) Contantin Nani, e mai mult o înregistrare în suflul fiecărui militar de aproape 30 de ani: „*Eram dirijor militar în Brigada de Infanterie Motorizată din Chișinău și împreună cu doi soldați, Igor Vrabie și Ion Ceban, am creat versurile, eu am pus pe note și în câteva ore am avut un produs muzical destinat companiei de cercetare. La jurământ, ministrul Apărări de atunci, Pavel Creangă, a apreciat melodia și de atunci s-a răspândit în fiecare unitate. Astfel, către anul 2000 cântecul a devenit un imn al armatei și este interpretat de toți militarii.*” Muzicianul mai are melodii create, dar nici una nu a fost certificată.

Liuba VICOL

BUCIUMUL CHEMĂRII ZBUCIUMATE

*...Codrul clocoti de zgomot și de arme și de bucium,
Iar la poala lui cea verde mii de capete pletoase,
Mii de coifuri lucitoare ies din umbra-ntunecoasă;
Călăreții umplu câmpul și roiesc după un semn...*

M. Eminescu, Scrisoarea III

Acel semn de alarmă era Buciumul. Sunetul lui răsună peste dealuri și munți, anunțând oștile că e timp de atac sau că vin dușmanii. E adevărat, că aceste anunțuri sonore se foloseau încă din perioada dacică, dar buciumul a fost un instrument specific perioadei medievale. Mai mult, odată cu dispariția armatelor feudale, a scăzut interesul militar față de acest instrument muzical tradițional, ne-a comunicat Sergiu Munteanu, cercetător științific, Agenția pentru Știință și Memorie Militară: „Cea mai evidentă utilizare a buciumului a fost în perioada lui Ștefan cel Mare. Buciumul era indispensabil în orice război sau luptă. Existau două tipuri de buciume: unul în unități, ce dădea comanda de atac și un altul la hotare, ce anunța apropierea dușmanilor și emitea sunete la distanțe lungi. Apropo, o istorie curioasă s-a produs în bătălia de la Vaslui. Era ceața... Turcii au auzit sunetul buciumului și s-au îndreptat în direcția respectivă, crezând că acolo se află oastea Moldovei. Însă, în acel loc staționau detașamentele poloneze. Trupele moldovenești se aflau în spate și i-au atacat.”

Oricât de folositor ar fi fost „cornul îndoit”, dacă e să traducem din latinescul buccinum, perioada modernă i-a redus din semnificația militară, fiind substituit de tobe, trompete etc. El a rămas cu aceeași destinație - de a chema, a aduna, a alerta, dar deja o utilizare civilă, pașnică, în rândul păstorilor din munți, reprezentată și în Dragostea păcurărească a lui Coșbuc: Prin pădurile de fag/ Și din bucium câteodată/ Să cânt hora legănată!

Astăzi, când ne e dor de istorie, de spectaculozitatea și măreția buciumului, nu trebuie să mergem în munți. E sufi-

cient să ajungem în satul Neculăieuca, r-l Orhei în atelierul meșterului faur Nicole Tihon. Dânsul e unicul creator de buciume din Moldova și un specialist căutat în România.

Povestea celor peste 300 de buciume cu autograful autorului a început după anii de armată: „Lucram la un proiect pentru Orchestra simfonică din Kiev împreună cu Liubomir Iorga prin 1987. Era vorba de un set de 24 de ocarine de di-

mensiuni diferite. La final, maestrul mi-a sugerat să mă apuc de buciune. Nu știam și nu văzusem vreodată acest instrument muzical. L-am conceput și realizat intuitiv. Cea mai mare frământare era cum să-l fac gol pe interior. Acum știu că secretul era în părțile prelucrate separat, presate suficient ca să nu se vadă unirea, pentru care un rol important au și inelușele, plus răbdarea de a le face pe toate fără grabă.”

Un tulinic, cum i se mai spune prin Țara Moților, artistul Tihon îl finalizează într-o săptămână, în condițiile în care își focusează atenția doar pe el. Spre mândria noastră bijuteria muzicală reprezentativă a ajuns prin Europa și America. Vă mirați cum e posibil? E posibil, pentru că e confecționat din tei, respectiv e ușor - cca 1,5 kg și e transportat pe secții, fiind asamblat la destinație cu respectarea exactă a instrucțiunilor meșterului.

De altfel, tot mai mulți conaționali folosesc buciumul și pentru petrecerile din țară. Aceștia întâmpină oaspeții de la nunți sau cumetrii nu cu vechiul marș, ci cu 3 buciumași, care trâmbițează sonor spre uimirea invitaților. Și structurile naționale de forță apelează periodic la dumnealui pentru a procura sau lua în chirie buciune.

Iar dacă ajungeți la teatrul din Cahul veți vedea cartea de vizită a lui Nicolae Tihon - un ciobănaș cu buciuum - singurul suvenir de acest fel deocamdată, de care maestrul s-a despărțit cu greu.

De fapt, fiecare lucrare este unică, irepetabilă, deși schema de confecționare e aceeași. Unele sunt mai groase, altele mai subțiri; unele mai lungi - de peste 3m, altele mai scurte, cel mai mic fiind de 1 m destinat pentru un copil. Acum nepotul de la Paris își așteaptă rândul și satul de baștină aspiră cuminte la tot mai multe creații marca A. Tihon.

Și copilașii de la Centru local de creație sunt dornici să învețe arta lemnului și a picturii, așa cum a făcut, la rândul său, protagonistul nostru anterior la Școala de arte din Orhei, apoi la Școala profesională, nr 1 din Chișinău și un an la „Politehnică”: „Mă sufo-cam la facultate cu liniile drepte, am văzut perspectiva lor și nu mă aranja, așa că am depus cerere, motiv pentru care părinții trebuia să dea explicații în fața conducerii de la universitate. Erau nedumeriți că vreau să plec, știind că sunt un student de laudă.”

Drept urmare tânărul Nicolae a ajuns în armată ca soldat, la 22 de ani:

„Eu pe toate le-am făcut mai târziu. La școala generală am plecat la 8 ani, la Școala profesională am intrat după 9 clase și am studiat 4 ani, nu 3 ca celelalte specialități. Până și data mea de naștere e încurcată: în acte sunt pe 19 octombrie, când, în realitate m-am născut pe 29 octombrie. Cu toate acestea, sunt mulțumit de viață. Poate mai puțin norocos am fost cu armata. Mi-aș fi dorit să activez ca pictor, dar nu era loc pentru doi specialiști în aceeași unitate. Astfel, am tot tencuit pereții caselor de serviciu din tabăra militară.”

În Batalionul de construcție din Odessa ostașul Tihon a ajuns doar ca rezultat al specialității sale, însușite înainte de armată. Spiritul creativ și nestăvilit nu se împacă cu munca tehnică pe care trebuia s-o îndeplinească în timpul serviciului militar. Pentru a-și astâmpăra pornirile dânsul periodic sculpta în spuma de ciment variate lucrări și le oferea camarazilor. Bineînțeles, că acestea nu se păstrau mult timp, devenind componente ascunse ale clădirilor nou construite. După un an a avansat în funcție - brigadier de unitate, iar după încă un an sergentul Andrei Tihon a revenit cu înflăcărare la plăcerea vieții sale - sculptatul în lemn. Și chiar dacă armata a însemnat o perioadă mai puțin colorată, buciumele vor crea mereu o asociere cu milităria și în acest context numai cu admirație și cinste. Da, și cu dorința ca sunetul lor să fie chemare doar la sărbători și pace.

Liuba VICOL

„Cuvintele sunt la fel ca razele X:
dacă le folosești așa cum trebuie, ele pot trece prin orice.”

Aldous Huxley

RAZELE SALVĂRII

Accidentul, produs pe 8 noiembrie 1895, l-a ajutat pe Wilhelm Conrad Röntgen să descopere și să ofere omenirii un fenomen utilitar-razele X. Autorul a numit metoda Radiografie. Ulterior apare Radiologia, a cărei zi internațională o celebrăm din 2012 și avem motiv de a cunoaște domeniul, inclusiv cel specific Armatei Naționale.

Bunăoară, la Centrul Consultativ Diagnostic al AN prin radiografie se examinează toate organele, în afară de stomac și sistemul urinar. Pentru primul e nevoie de un tub special, prețul căruia e cam 1/3 din tot aparatul, iar urografia sistemului urinar se face în condiții de staționar. Spitalul Clinic Militar Central completează aceste servicii. Cea mai nouă posibilitate este radiografia dentară, susține Natalia Cocman, șefa Secției

imagistică a CCD: „Azi am înregistrat 67 de pacienți cu mai multe investigații radiologice. Se admit maximum 4 pe zi pentru un om în cazuri fără urgențe. Potrivit cerințelor de dispensarizare sunt ve-

rificate cutia toracică și sinusurile para-nazale. Ele sunt obligatorii la admitere, la cursuri, misiuni etc. În ultimii ani sunt examinați in-

dispensabil și plămânii. Pacienții de la medicina de familie, fiind în mare parte vârstnici, au nevoie mai mult de radiografie a articulațiilor și a coloanei vertebrale.”

Grație digitalizării pacienții sunt deserviți mai repede și doza de iradiere este mai mică, inclusiv pentru specialiști: „Avem dozimetre, ce nu ne protejează, dar măsoară nivelul de radiație absorbită și e de 4-5 ori mai mic la aparatele performante. Nu trebuie să depășim 1Gy pe an, primim lapte și programul nostru de muncă este 6 ore pe zi. Suntem bucuroși că am scăpat de aparatele vechi, de camera obscură, în care se prelucrau datele și noi inhalam toate soluțiile toxice.”

Un vis realizat - se lucrează în condiții mai puțin nocive. Mai rămâne unul - diversificarea serviciilor de imagistică, cum ar fi rezonanța magnetică, ceea ce înseamnă „cazuri mai interesante, un nivel mai superior”, completează doamna doctor, care a venit în CCD în 2003 pentru a acumula un stagiu profesional de muncă, cerut de angajatorii privați, dar a rămas până azi să muncească cu dedicație împreună cu tehnicianul laborant și infirmiera, echipa Secției imagistice.

FRĂMÂNTARE MILITARĂ

Ați știut? Pe 14 noiembrie 2021 (a doua duminică a lunii) marcam Ziua internațională a „frânturilor de limbă”, tot ele numite frământări, încurcături sau chiar scrântituri de limbă. Aceste fraze încalcite, greu de rostit, dar amuzante, sunt de mare ajutor nu numai copiilor cu probleme de pronunție, dar și adulților, inclusiv militarilor. Un comandant, de exemplu, are mai multă credibilitate și șanse de succes, dacă vorbește subalternilor clar, coerent, fluent. În acest sens ar fi tocmai potrivite niște exerciții de dicție. Ele pot fi clasice, dar și mai puțin cunoscute, cum ar fi cele apropiate de tematica militară. Hai încercați să ziceți repede: *Armura arămie a asprului atrid Agamemnon, atârnată asupra altarului atic, atrăgea, așadar atenția armatorilor anatolieni, amici ai*

anticilor armate arhaice, așteptând atenuarea atățărilor anarhice ale aprigului Achille.

E drept, că în limba română comandantii în devenire sau militarii profesioniști deja, interesați de a-și dezvolta abilitățile de comunicare, trebuie să caute alternative individuale, pentru că în instituția de învățământ militar nu se predă disciplina de limbă română. În schimb, la orele de limbă engleză frământările de limbă sunt un antrenament organizat. Printre cele mai nostime sunt *A sailor went to sea to see, what he could see, and all he could see was sea, sea, sea* și *Fuzzy Wuzzy was a bear. Fuzzy Wuzzy had no hair. Fuzzy Wuzzy wasn't very fuzzy, was he?* a specificat colonel (r) Nicu Sergent, șeful Centrului lingvistic al Academiei Militare.

FAXUL ESTE, FAXUL NU-I

Cine a văzut, cine a folosit vreodată un aparat de fax că ridică mâna. Se poate pe 29 noiembrie, drept amintire pentru prima fotografie reprodusă de facsimilul radio transoceanic, un strămoș al faxului, inventat de Richard H. Ranger. Și cum nici o descoperire sau invenție nu ocolea armata, în anii 1960 Armata SUA a transmis prima fotografie prin facsimil satelit de la „Deal Test Site” la Puerto Rico.

Sigur, istoria acestei metode de codare a datelor începe mai devreme, dar popularitatea o cunoaște în anii 1980. E drept că a durat nu foarte mult timp. Cel puțin în Armata Națională a Moldovei, odată cu apariția scanelor, prin anii 2000, faxurile au pierdut teren. De atunci militarii mai folosesc aparatul ca telefon, ne-a comunicat colonel Alexandru Buruc, șef Secție planificare, J6 Direcția comunicații și informatică, SM.

Incredibil, cât de repede se produc schimbările în unele domenii!

Rubrică realizată de Liuba VICOL

Oastea Moldovei

WINTER
IS COMING

FII ALĂTURI DE ARMATA TAI!

Abonează-te la revista militară

Oastea Moldovei

Doar cu noi vei cunoaște mai multe
despre militari și arme,
cariera militară, aplicații
și antrenamente militare,
participarea la misiuni internaționale

Oastea Moldovei

Oastea Moldovei

Abonamentele la revista
Oastea Moldovei

pot fi perfectate
la orice oficiu poștal din țară.
Prețul uni abonament anual,
care include

12 numere color
constituie doar
91 lei 20 bani!

Email: oasteamoldovei@army.md

Telefoane de contact:

022-252-252

022-252-045, 022-252-047

022-252-019, 022-252-021

9 771857 370301